

Rapport för företag med
statligt ägande för perioden
januari – mars 2002 från
Regeringskansliet

I gruppen företag med statligt ägande ingår både företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen. Gränsdragningen mellan grupperna är inte alltid självklar. Företag med marknadsmässiga krav kännetecknas av något eller båda av följande kriterier:

- De verkar på en marknad med full konkurrens.
- Ägaren, staten, ställer marknadsmässiga krav på resultat och avkastning baserade på riskprofil. Utvärdering och uppföljning baseras på dessa, samt i vissa fall på särskilt uttryckta ägarkrav.

Företag med särskilda samhällsintressen kännetecknas av något eller flera av följande:

- Ägaren, staten, styr verksamheten på ett påtagligt och direkt sätt.
- De verkar på en marknad med särskilda förbehåll.
- En del av företagen verkar helt eller delvis utan konkurrens, andra är fullt konkurrensutsatta.

Speciella mål sätts, varvid bland annat kraven på avkastning avviker från vad som är gängse i verksamheter som bedrivs helt på marknadsmässiga villkor. Utvärderingen och uppföljningen baseras bland annat på kvalitativa parametrar härledda ur samhällsekonomiska eller sektorpolitiska mål och effektivitets-/resultatkrav. Kraven på t ex kostnadseffektivitet kan vara högt ställda även om andra mål har stor betydelse. Graden av samhällsintresse och ägarens styrning skiljer sig mycket mellan de olika bolagen i denna grupp.

På grund av dessa skillnader mellan företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen redovisas de i denna rapport branschvis var för sig. Härigenom kan branschjämförelser göras vad gäller företag med marknadsmässiga krav. Vidare kan en mer rättvis utvärdering göras av företag med särskilda samhällsintressen där hänsyn även tas till hur vissa samhällsintressen tas tillvara.

- ▶▶ Resultatet före skatt ökade med 39 procent till 7,6 miljarder kronor.
- ▶▶ Omsättningen ökade med 32 procent, främst till följd av Vattenfalls förvärv i Tyskland.
- ▶▶ Investeringar uppgick till 27,3 miljarder kronor.
- ▶▶ Svag utveckling för det noterade innehavet till följd av Telias minskade värde.

Resultatet för företag med statligt ägande¹⁾ ökade under första kvartalet 2002 jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt uppgick till 7,6 (5,5) miljarder kronor. Av ökningen stod Vattenfall för 1,6 miljarder kronor, men de flesta av företagen ökade sitt resultat under första kvartalet jämfört med motsvarande period föregående år. Omsättningen ökade under första kvartalet med 32 procent till 84,4 (64,1) miljarder kronor. Även här svarade Vattenfall för en stor del av ökningen.

Investeringarna ökade under första kvartalet med 9,4 miljarder kronor till 27,3 miljarder kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Ökningen kan hänföras till Vattenfall, som ökade investeringarna med 16,8 miljarder kronor under första kvartalet. Rensat för Vattenfall, minskade investeringarna med 58 procent från 12,8 till 5,4 miljarder kronor. Kassaflödet från den löpande verksamheten ökade kraftigt under första kvartalet och uppgick till 7,4 (–7,8) miljarder kronor.

Stockholmsbörsen inledde året svagt och Affärsvärldens generalindex sjönk under första kvartalet med 3 procent. Det statliga aktieinnehavet utvecklades sämre än index och värdet föll med drygt 14 procent. Den svaga utvecklingen på det statliga aktieinnehavet beror främst på Telias aktiekurs som under första kvartalet sjönk med drygt 21 procent.

FÖRETAG MED STATLIGT ÄGANDE, JANUARI–MARS 2002

Översikt	Totalt företag med statligt ägande			Företag med marknadsmässiga krav		Företag med särskilda samhällsintressen	
	jan–mar 2002	jan–mar 2001	Förändring	jan–mar 2002	jan–mar 2001	jan–mar 2002	jan–mar 2001
Nettoomsättning	84 370	64 115	32%	61 635	42 546	22 735	21 569
Resultat före skatt och minoritetens andel	7 593	5 460	39%	6 283	3 930	1 310	1 530
Investeringar	27 320	17 932	52%	25 782	16 015	1 538	1 917
Kassaflöde från den löpande verksamheten	7 356	–7 766	195%	5 116	–6 797	2 240	–969
	31 mar 2002	31 dec 2001		31 mar 2002	31 dec 2001	31 mar 2002	31 dec 2001
Eget kapital	209 560	179 718	3%	178 071	148 222	31 489	31 496
Balansomslutning	982 349	786 941	1%	874 323	680 843	108 026	106 098
Anställda	200 962	195 357	3%	144 530	138 333	56 432	57 024

Intrassebolagen inräknas ej i uppgiften för omsättning.

Intrassebolagen inräknas med statens andel av resultat före skatt.

För intrassebolagen beräknas eget kapital som statens andel av det egna kapitalet.

Finansbolagens omsättning redovisas i enlighet med lagen om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

¹⁾ Se redovisningsprinciper på sid 11.

Företag med marknadsmässiga krav

RESULTAT OCH OMSÄTTNING

Basindustri Under första kvartalet uppgick råstålsproduktionen i de 64 länder som rapporterar till IISI (International Iron and Steel Institute) och som täcker 98 procent av världens råstålsproduktion till 209 Mt, vilket är 2 procent högre än motsvarande period förra året. Till uppgången bidrog främst Kina, Afrika samt Taiwan medan produktionen sjönk i Europa och Nordamerika.

Råjärnsproduktionen som ligger förädlingssteget närmare järnmalmen, var under första kvartalet inom EU 7,5 procent lägre än för motsvarande period föregående år. Till fördel för LKAB var dock produktionen i Sverige 1,5 procent högre och i Finland hela 9 procent högre än första kvartalet i fjol.

Förhoppningar finns att konjunkturen är på väg att vända uppåt. OECDs ledande indikatorer har vänt från minus till plus. Stålkonsumenterna har accepterat prishöjningar på mellan 5–6 procent gällande från 1 april 2002 och de stora stålproducenterna Corus, Thyssen Krupp och Arcelor har aviserat prishöjningar på drygt 10 procent från den 1 juli. Handelskonflikten gällande stål mellan USA och EU samt att inga prisuppgörelser ännu har träffats mellan järnmalsleverantörer och stålproducenter för år 2002, är dock stora osäkerhetsmoment för de framtida marknadsutsikterna.

LKABs resultat före skatt för första kvartalet ökade till 80 (24) Mkr och omsättningen ökade till 1 297 (1 195) Mkr. Det pågående handlingsprogrammet för sänkta kostnader och ökad lönsamhet löper enligt plan.

Massapriset NBSK, den ledande indikatorn för skogsbranschen, sjönk under det första kvartalet från en nivå på 468 USD/ton till en nivå på 435 USD/ton. En prisökning har aviserats av Södra från den 1 maj på 35 USD/ton till 470 USD/ton och troligtvis följer andra stora producenter efter. Norscans lagernivåer är dock

fortfarande relativt höga för att vara under en period med pristopp, vilket kan vara en signal på att den aviserade prishöjningen skjuts något på framtiden.

Pappers- och massaindustrin har i mindre utsträckning än tidigare drabbats av den allmänna lågkonjunkturen, vilket lett till en fortsatt god efterfrågan på barrfiber. En mer balanserad marknad för sågade trävaror under det första kvartalet innebar en ökad efterfrågan på sågtimmer och marknadssituationen för vätske- och förpackningskartong var förhållandevis god.

Sveaskog äger drygt 99 procent av aktierna i AssiDomän AB. Från och med årskiftet konsolideras AssiDomän i den nya Sveaskogskoncernen. Sveaskogs resultat före skatt uppgick till 231 (43) Mkr. Omsättningen för första kvartalet ökade till 1 958 (123) Mkr.

Industrivaror och tjänster Företagen inom denna bransch redovisade en något minskad omsättning och ett något sämre resultat före skatt. Omsättningen för första kvartalet uppgick till 536 (554) Mkr och resultatet före skatt uppgick till 15 (19) Mkr. Imego bildades 1999 och syftar till att få modern teknologi (i detta fall mikroteknologi) snabbare implementerad i industrin. Imego har utvecklats snabbare än uppsatta mål men har ännu en bit kvar till en stabil forsknings- och affärsverksamhet. Under första kvartalet har ytterligare investeringar i personal och utrustnings gjorts, kvalitetsarbetet har kommit in i en ny fas, marknadsföringen har intensifierats och affärsverksamheten utvecklas planenligt.

Transport Trafikvolymerna (Revenue Passenger Kilometer – RPK) hade för de flesta europeiska flygbolag, sedan den 11 september 2001, i stort sett hämtat sig i slutet av första kvartalet 2002. Många är tillbaka till passagerarvolymerna i nivåer nära nog med motsvarande period föregående år.

Tabell 2 Omsättning efter bransch, januari–mars 2002, Mkr

Bransch	Antal företag	Omsättning jan–mar 2002	Omsättning jan–mar 2001	Förändring	Omsättning jan–dec 2001
Basindustri	3	3 261	1 321	147%	5 499
Industrivaror och -tjänster	4	536	554	-3%	2 061
Transport	5	9 511	9 466	0%	36 796
Dagligvaror	1	1 937	1 391	39%	6 788
Finans	4	1 852	2 540	-27%	9 232
Fastighet	5	2 095	2 000	5%	8 011
Telekom	2	13 998	13 715	2%	57 660
Kraft	1	28 445	11 559	146%	69 003
Samtliga	25	61 635	42 546	45%	195 050

Intrassebolagen inräknas ej i uppgiften för omsättning.

Finansbolagens omsättning redovisas i enlighet med lagen om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

SAS totala passagerartrafik (RPK) minskade med 5,6 procent under årets tre första månader jämfört med samma period föregående år. Under kvartalets sista månad såg SAS Airline en ökning i trafiken i economy class med 10,4 procent jämfört med samma period föregående år. Trafiken i business class har däremot inte hämtat sig sedan den stora nedgången i september och i mars var nedgången –24,2 procent jämfört med samma månad föregående år. Koncernens resultat före skatt uppgick till –1 446 (40) Mkr, varav i SAS Airline –1 035 (–91) Mkr.

Green Cargo har under en längre tid påverkats av en låg ordergång inom skogs-, kemi-, och energibranscherna. Årets inledande volymnedgång var kraftigare än väntat. Bolaget ser dock tidiga tecken på vad som kan vara en konjunkturuppgång i stålsektorn. Green Cargos resultat före skatt för första kvartalet uppgick till –75 (13) Mkr.

Posten förbättrade under första kvartalet resultatet före skatt till 108 (–29) Mkr. Omsättningen ökade med 388 Mkr och uppgick till 5 874 Mkr. Ökningen förklaras främst av företagsförvärven i slutet av föregående år. Postens nya Servicenät byggs upp i snabb takt över hela landet. Kraftfulla insatser görs för att minska sjukfrånvaron i Posten.

Dagligvaror Vin/spritmarknaden har utmärkts av en cyklisk konsolideringsvilja under en relativt lång tid. På 70-talet var de internationellt stora vin/spritbolagen ett 20-tal. Idag återstår 4-5 dominerande bolag på marknaden. En utlösande faktor till dagens konsolideringsfas var den stora aktören Seagrams upplösning och försäljning av hela sin dryckesportfölj under slutet av 2000. På grund av denna utveckling är det svårt att skilja organisk omsättningstillväxt från förvärvad sådan. Generellt kan dock sägas att tillväxttakten på dryckesmarknaden är låg. För både vin- och sprit- såväl som ölproducerande företag gäller att en stor andel av försäljningsintäkterna, cirka 20 procent, går till marknadsföring. Dryckesbranschen totalt är en bransch där den verkliga lönsamheten ligger i att äga och saluföra starka varumärken. Den framtida utvecklingen påverkas på kort sikt av den amerikanska och globala konjunkturutvecklingen, men på längre sikt

torde effekterna av den nu pågående konsolideringsfasen förväntas att ha en positiv inverkan på bolagens lönsamhet. V&S Vin och Sprit ABs resultat före skatt för det första kvartalet uppgick till 483 (310) Mkr och omsättningen ökade till 1 937 (1 391) Mkr.

Fastighet Effekterna av konjunkturavmattningen blir allt mer tydlig på lokalhyresmarknaden, framför allt i Stockholm. Aktiviteten på lokalhyresmarknaden har varit fortsatt låg under första kvartalet 2002. Utbudet av lediga lokaler fortsätter att öka vilket sätter press nedåt på hyresnivåerna. Nytecknade hyresavtal avser i stor utsträckning omförhandlingar. I Stockholm sker viss omflyttning till billigare lägen och mindre lokaler. Många företag fortsätter att söka sig ut från det absoluta cityläget till goda innerstadslägen. En tydlig trend på hyresmarknaden är att företag uppgraderar sig och flyttar till nyare, mer ändamålsenliga lokaler. Effektiva arbetsplatser blir allt viktigare för företaget. Toppphyror för kontor i Stockholm har sjunkit till 4 500–5 000 kr/m². Enstaka avtal har tecknats på nivåer över 5 000 kr/m². Hyresnivåerna i Göteborg och Malmö är förhållandevis stabila. I Göteborg tecknas toppphyror på nivån 2 300–2 400 kr/m² och i Malmö på 1 900–2 000 kr/m². Vakanser för kontor i centrala Stockholm och Göteborg uppskattas till cirka 4–5 procent men varierar lokalt. I de centrala delarna av Malmö bedöms vakanserna ligga upp mot 6–7 procent. På fastighetsmarknaden är det främst utländska investerare som förvärvat och visat intresse för kontors- och butiksfastigheter.

Vasakronan redovisade för första kvartalet 2002 ett resultat före skatt som uppgick till 112 (120) Mkr. Omsättningen första kvartalet minskade till 724 (745) Mkr. Hyresintäkterna uppgick till 712 (733) Mkr. Hyresökningen i om- och nytecknade kontrakt var 33 (40) procent. Den ekonomiska vakansgraden ökade till 6 (4) procent. Vasakronan har justerat ned sin helårprognos för 2002 till följd av stigande räntor och ökad osäkerhet på lokalhyresmarknaden. Vasakronan spår att resultat före skatt, med befintliga bestånd och före resultat av fastighetsförsäljningar, kommer att öka och uppgå till cirka 600 (418) Mkr.

Tabell 3 Resultat före skatt och nettomarginal efter bransch, januari–mars 2002, Mkr

Bransch	Antal företag	Resultat före skatt jan–mar 2002	Resultat före skatt jan–mar 2001	Resultat före skatt jan–dec 2001	Nettomarginal jan–dec 2001
Basindustri	3	300	54	62	1%
Industrivaror och -tjänster	4	15	19	20	1%
Transport	6	–308	–606	2 531	7%
Dagligvaror	1	483	310	1 472	22%
Finans	4	380	378	1 531	17%
Fastighet	6	420	455	3 257	41%
Telekom	2	549	506	4 777	8%
Kraft	1	4 444	2 814	7 454	11%
Samtliga	27	6 283	3 930	21 104	11%

Intressebolagen har ej medräknats i nettomarginalen.

Telekom Telias omsättning ökade med 2 procent under det första kvartalet 2002 jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 13 885 Mkr. I det som Telia definierat som kärnverksamhet ökade omsättningen under första kvartalet med 9 procent. Telia har under första kvartalet sett effekter av den effektivisering som pågår bland annat inom deras affärsområden Telia Internet Services och Telia International Carrier. Resultatet före skatt ökade under första kvartalet med 7 procent jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 535 Mkr. Efter genomförd renodling koncentrerar sig Telia på att utveckla kärnverksamheten. Produktionalisering, försäljningseffektivisering och Norden-synergier förväntas ge positiva effekter under andra halvåret 2002.

Kraft Den europeiska strukturomvandlingen fortsätter under 2002 och resulterar i färre och större företag som verkar över landgränserna. Denna trend kan tydligt ses i Sverige där Vattenfall är den enda stora aktören som fortfarande ägs till 100 procent av svenska intressen. Birka Energi ägs numera av Fortum i Finland sedan förvärvet avslutades i slutet på februari i år, Sydkraft ägs av E.ON och norska Statkraft och Graninge med ägande i domineras av franska EdF, tyska E.ON och Sydkraft. Vattenfall fortsatte sin expansion i Tyskland under första kvartalet år 2002 genom att förvärva majoriteten i Berlinföretaget Bewag. De fyra tyska bolagen kommer att integreras i det nya holdingbolaget Vattenfall Europe AG.

Elpriserna på den nordiska elbörsen Nord Pool har fallit stadigt sedan slutet av januari i år. Under perioden januari–mars var priset på el på den nordiska elbörsen cirka 11 procent lägre än under motsvarande period föregående år. Räknat som ett genomsnitt för kvartalet blev spotpriset 19,5 öre per kWh mot fjolårets snitt på 22 öre per kWh. Prisnedgången var en följd av den milda vintern, större nederbörd än normalt och ökad magasinfullnad i både Sverige och Norge i början av året. Även på den finansiella marknaden har priserna gått ned

kraftigt. Terminkontrakten för elleverans till sommaren har exempelvis sjunkit med omkring 28 procent från cirka 165 norska kronor per MWh till runt 119 norska kronor.

Medelspotpriset för första kvartalet på den tyska elbörsen LPX (Leipzig Power Exchange) blev 23,2 Euro per MWh vilket var en ökning med cirka 4 procent mot fjolårets snitt på 22,4 Euro per MWh. Prisökningen kan helt hänföras till januari månad då elpriset var cirka 30 procent högre än året innan.

Vattenfalls resultat före skatt ökade under första kvartalet och uppgick till 4 444 (2 814) Mkr, vilket är en ökning med 58 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Vattenfalls omsättning mer än fördubblades under det första kvartalet jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 28 445 Mkr.

Investeringar Bruttoinvesteringarna för första kvartalet 2002 uppgick 25 782 (16 015) Mkr. Ökningen förklaras bland annat av att Vattenfall har ökat investeringarna med 16 828 Mkr till 21 920 Mkr.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet från den löpande verksamheten har förbättrats under första kvartalet 2002 jämfört med motsvarande period föregående år. Från –6 797 till 5 116 Mkr. Förbättringen förklaras främst av SBAB som förbättrade sitt kassaflöde från –7 080 till 3 115 Mkr. Telia förbättrade sitt kassaflöde under första kvartalet jämfört med motsvarande period föregående år med 388 Mkr till 874 Mkr. Vattenfalls kassaflöde minskade och uppgick till 2 516 (3 022) Mkr.

VIKTIGA HÄNDELSE

Sveaskog skall på sikt sälja 5–10 procent av markinnehavet för att stärka enskilt skogsbruk främst i glesbygd. Under första kvartalet 2002 har Sveaskog påbörjat planeringen för fullföljande av programmet. Fastighetsförsäljningarna under det första kvartalet har varit begränsade.

Tabell 4 Bruttoinvesteringar, investeringskvot och kassaflöde efter bransch, januari–mars 2002, Mkr

Bransch	Antal företag	Investeringar jan–mar 2002	Investeringar jan–mar 2001	Investeringskvot jan–mar 2002	Investeringskvot jan–mar 2001	Kassaflöde från löpande verksamhet jan–mar 2002	Kassaflöde från löpande verksamhet jan–mar 2002
Basindustri	3	174	243	5%	18%	171	176
Industrivaror och -tjänster	4	14	21	3%	4%	–58	–54
Transport	5	667	5 843	7%	62%	406	503
Dagligvaror	1	135	76	7%	5%	404	130
Finans	4	4	5	0%	0%	1 137	–11 215
Fastighet	5	812	1 065	39%	53%	–394	184
Telekom	2	2 056	3 669	15%	27%	934	457
Kraft	1	21 920	5 093	77%	44%	2 516	3 022
Samtliga	25	25 782	16 015	42%	38%	5 116	–6 797

Intressebolagens investeringar och kassaflöde medräknas ej.

Sveaskog har antagit en ny miljöpolicy som bland annat innebär att minst 20 procent av den produktiva skogsmarken skall användas till naturhänsyn och naturskydd.

Vattenfall förvärvade under första kvartalet 44,7 procent av BEWAG från Hamburgische Electricitäts-Werke AG. Vattenfall äger därmed majoriteten i BEWAG. Det totala innehavet uppgick den 31 mars till 89,5 procent av aktierna.

Vattenfall har avyttrat samtliga aktier i det norska börsnoterade företaget Hafslund till Sydkraft. Sydkraft har även förvärvat det polska fjärrvärmebolaget Ostrow Wielkopolski och ett preliminärt avtal om försäljning av fjärrvärmebolaget Ustka har tecknats.

Telia och Sonera meddelande den 26 mars att bolagen ska gå samman. Genom samgåendet skapas ett ledande telekommunikationsföretag i Norden och Baltikum, med en sammanlagd preliminär nettoomsättning pro forma 2001 om 83 miljarder kronor och med cirka 34 000 anställda. En hemmamarknad bestående av 31 miljoner invånare i Norden och Baltikum kommer att erbjudas goda möjligheter till tillväxt inom alla kommunikationsområden. Samgåendet sker genom aktiebyte och det nya bolaget kommer att ägas till 64 procent av Telias nuvarande aktieägare och till 36 procent av Soneras nuvarande aktieägare. Svenska staten kommer att äga cirka 45 procent av det nya bolaget och den finska staten 19 procent. Ett aktie-ägaravtal har upprättats mellan den svenska och finska staten. Samgåendet kräver godkännande av Telias bolagsstämma och berörda myndigheter.

I början på mars träffades en överenskommelse om en finansiell rekonstruktion av polska Netia Holdings S.A., i huvudsak innebärande att långivarnas fordringar konverterades till eget kapital i bolaget. Telia äger för närvarande 48 procent av aktiekapitalet i Netia. När samtliga transaktioner genomförts kommer Telias ägarandel att uppgå till cirka 3 procent.

V&S Vin & Sprit och det finska företaget Sinebrychoff ingår samarbete i Estland. V&S styrelse har fattat beslut om att förvärva sälj- och marknadsföringsbolaget Sinebrychoff Eesti AS av finska Oy Sinebrychoff AB, som är en del av Carlsberg-koncernen. Samtidigt ingår V&S ett långsiktigt exklusivt distributionsavtal med Oy Sinebrychoff Ab för bolagets varumärken på den estniska marknaden.

Den 21 mars 2002 beslutade regeringen om **riktlinjer för extern ekonomisk information** för företag med statligt ägande.

Tabell 5 Eget kapital, balansomslutning och soliditet efter bransch, januari–mars 2002, Mkr

Bransch	Antal företag	Eget kapital 31 mar 2002	Eget kapital 31 mar 2001	Eget kapital 31 dec 2001	Balansom- slutning 31 mar 2002	Balansom- slutning 31 mar 2001	Balansom- slutning 31 dec 2001	Soliditet 31 mar 2002
Basindustri	3	21 015	9 542	20 736	38 015	13 451	43 589	55%
Industrivaror och -tjänster	4	493	493	449	957	947	968	52%
Transport	6	9 659	8 485	6 818	40 576	29 389	42 286	18%
Dagligvaror	1	4 109	3 326	3 694	14 720	5 502	15 040	28%
Finans	4	21 959	11 386	21 801	305 130	332 097	315 000	7%
Fastighet	6	20 011	18 263	19 892	62 452	55 284	62 377	32%
Telekom	2	60 018	58 637	60 546	120 025	127 910	129 018	50%
Kraft	1	40 807	38 091	39 578	292 448	116 264	259 043	21%
Samtliga	27	178 071	148 222	173 515	874 323	680 843	867 321	

För inträdesbolagen beräknas såväl eget kapital som balansomslutning som statens andel av det egna kapitalet.

Företag med särskilda samhällsintressen

RESULTAT OCH OMSÄTTNING

Företag med särskilda samhällsintressen redovisade under det första kvartalet 2002 ett resultat före skatt som uppgick till 1 310 (1 530) Mkr. Resultatförsämringen kan främst hänföras till Luftfartsverkets, Teracom och Svenska kraftnäs försämrade resultat. Omsättningen ökade under första kvartalet jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 22 735 (21 569) Mkr.

Industrivaror och -tjänster Företagen inom denna bransch ökade omsättningen och förbättrade resultatet före skatt under första kvartalet jämfört med motsvarande period föregående år. Samhall redovisade trots en minskad omsättning ett förbättrat resultat. Resultatet före skatt för första kvartalet uppgick till 7 (–15) Mkr och omsättningen uppgick till 2 250 (2 411) Mkr.

Transport Den svenska flygmarknaden utvecklades fortsatt negativt under första kvartalet 2002. Totala antalet passagerare uppgick till 6,4 miljoner, närmare en miljon färre än under första kvartalet 2001. Någon återhämtning i Sverige, efter den ekonomiska avmattningen och nedgången i flygtrafiken som började under 2001 och förstärktes efter terrorattacken den 11 september 2001, har ännu inte skett.

Luftfartsverket resultat före skatt försämrades kraftigt under första kvartalet till –33 (212) Mkr. Bland annat som en följd av lägre passagerarvolym och färre flygplansrörelser jämfört med motsvarande period föregående år. För att möta den svaga utvecklingen av flygmarknaden genomför Luftfartsverket ett åtgärdsprogram och målet är att under en treårsperiod förbättra resultatet med 500 Mkr.

Sällanköpsvaror- och tjänster Företagen inom denna bransch förbättrade resultatet före skatt och ökade omsättningen första kvartalet jämfört med motsvarande

period föregående år. Svensk bilprovning förbättrade resultatet före skatt med 20 Mkr men redovisade ändå ett resultat före skatt på –18 (–38) Mkr för första kvartalet. Omsättningen ökade till 325 (290) Mkr.

Dagligvaror Företagen inom denna bransch förbättrade resultatet före skatt och ökade omsättningen första kvartalet jämfört med motsvarande period föregående år. Systembolagets försäljning fortsätter att öka trots att även gränshandel gentemot Danmark och Tyskland ökar i omfattning. Bakom den ökade konsumtionen ligger ett flertal faktorer bland annat högre disponibel inkomst, lägre priser på både vin och starköl och ändrade konsumtionsvanor. Systembolagets försäljning av lädviner är det segment som ökar mest. Omsättningen steg till 4 140 (3 735) Mkr. Bolaget redovisade ett resultat på 31 (95) Mkr. Resultatförändringen jämfört med föregående år är huvudsakligen en följd av ändrade rutiner för periodisering av kostnaderna över året.

Apoteket redovisade för första kvartalet ett resultat på –35 (–43) Mkr. Omsättningen ökade under samma period till 7 819 (7 398) Mkr.

Svenska Spel har ökat omsättningen och resultatet före skatt med 12 procent första kvartalet 2002 jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt uppgick till 1 101 (984) mkr och omsättningen till 4 454 (3 970) Mkr. Omsättningen på Oddset har ökat med 30 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Även omsättningen på Keno och restaurangspel har ökat. Internet ökar i betydelse som försäljningskanal. Under första kvartalet 2002 omsatte Svenska Spel 70 Mkr via Internet, vilket motsvarar halva Internetförsäljningen 2001. Svenska Spel inleverar hela sitt resultat till statsbudgeten under inkomsttitel och betalar därmed ingen skatt.

Tabell 6 Omsättning och resultat före skatt efter bransch, januari–mars 2002, Mkr

Bransch	Antal företag	Omsättning jan–mar 2002	Omsättning jan–mar 2001	Förändring	Omsättning jan–dec 2001	Resultat före skatt jan–mar 2002	Resultat före skatt jan–mar 2001	Resultat före skatt jan–dec 2001
Industrivaror och -tjänster	5	2 663	2 805	–5%	10 757	–24	–41	–532
Transport	3	1 660	1 747	–5%	6 455	42	284	–24
Sällanköpsvaror och -tjänster	4	513	477	8%	1 970	–14	–33	–108
Dagligvaror	3	16 413	15 103	9%	63 739	1 097	1 036	3 895
Finans	3	148	157	–6%	425	215	204	852
Transport-fastighet	3	200	164	22%	846	–162	–161	–573
Telekom	1	401	390	3%	1 618	–50	–25	–404
Kraft	1	737	726	2%	2 938	206	266	738
Samtliga	23	22 735	21 569	0	88 748	1 310	1 530	3 844

Finansbolagens omsättning redovisas i enlighet med lagen om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Transport-fastighet SVEDAB har under första kvartalet ökat omsättning med 14 Mkr till 125 Mkr. Resultatet före skatt ligger i nivå med föregående år och uppgick till –163 (–162) Mkr. SVEDAB räknar inte med att gå med vinst före år 2020. Företaget har budgeterat för ett underskott år 2002 och underskottet täcks med ett villkorat kapitaltillskott från ägarna. Intäkterna från vägtrafiken ligger i nivå med vad som krävs för långsiktig lönsamhet.

Telekom Teracom's resultat före skatt för det första kvartalet uppgick till –50 (–25) Mkr. Omsättningen ökade till 401 (390) Mkr. Teracom är inne i en omstrukturering av företaget som syftar till att fokusera på kärnverksamheten, att stärka företagets finansiella ställning och att skapa en långsiktig bärkraftig inriktning för företaget. Teracom genomför även ett sparprogram för moderbolaget.

Kraft Svenska kraftnäts resultat före skatt för första kvartalet 2002 uppgick till 206 (266) Mkr. Omsättningen ökade under samma period till 737 (726) Mkr. Svenska kraftnät har under första kvartalet skrivit ned immateriella tillgångar med 85 Mkr och de finansiella kostnaderna har ökat med 10 Mkr jämfört med motsvarande period föregående år.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet från den löpande verksamheten förbättrades kraftigt under första kvartalet 2002 och uppgick till

2 240 (–969) Mkr. Det förbättrade kassaflödet kan till stor del hänföras till Venantius men även många andra företag har förbättrat sitt kassaflöde. Venantius förbättrade under första kvartalet 2002 kassaflödet från den löpande verksamheten från –1 214 till 1 384 Mkr jämfört med motsvarande period föregående år. Apotekets kassaflöde för första kvartalet uppgick till 426 (–129) Mkr. Samhalls kassaflöde för första kvartalet uppgick till 40 (–360) Mkr. Bland företag som försämrade kassaflödet återfinns Luftfartsverket vars kassaflöde uppgick till 80 (658) Mkr.

VIKTIGA HÄNDELSER

Sjöfartsverkets planerar en generell höjning av lotstaxan med 30 procent från och med den 1 juli 2001. Efter den planerade höjningen beräknas kostnadstäckning för lotsningen uppgå till 47 procent.

Luftfartsverket Avtal har slutits med Stockholms kommun för trafiken på Bromma flygplats. Genom avtalet har trafiken på Bromma tryggats fram till 2011 då avtalet med staten löper ut och det innebär också ökade förutsättningar för en utökad konkurrens på inrikesmarknaden.

Den 21 mars 2002 beslutade regeringen om **riktlinjer för extern ekonomisk information** för företag med statligt ägande.

Tabell 7 Bruttoinvesteringar och kassaflöden efter bransch, januari–mars 2002, Mkr

Bransch	Antal företag	Investeringar jan–mar 2002	Investeringar jan–mar 2001	Investeringsskvt jan–mar 2002	Investeringsskvt jan–mar 2001	Kassaflöde från löpande verksamhet, jan–mar 2002	Kassaflöde från löpande verksamhet, jan–mar 2001
Industrivaror och -tjänster	5	34	82	–183%	3%	218	–169
Transport	3	447	974	157%	56%	112	691
Sällanköpsvaror och -tjänster	4	14	12	–42%	3%	11	20
Dagligvaror	3	175	193	17%	1%	216	–392
Finans	3	77	77	38%	49%	1 384	–1 214
Transport-fastighet	3	586	441	–364%	269%	–98	–159
Telekom	1	35	88	350%	26%	–33	–21
Kraft	1	170	50	64%	7%	430	275
Samtliga	23	1 538	1 917	98%	9%	2 240	–969

Tabell 8 Eget kapital och balansomslutning efter bransch, januari–mars 2002, Mkr

Bransch	Antal företag	Eget kapital 31 mar 2002	Eget kapital 31 mar 2001	Eget kapital 31 dec 2001	Balansomslutning 31 mar 2002	Balansomslutning 31 mar 2001	Balansomslutning 31 dec 2001
Industrivaror och -tjänster	5	5 676	6 216	5 711	9 103	9 591	8 867
Transport	3	3 721	3 883	3 699	17 427	15 753	17 260
Sällanköpsvaror och -tjänster	4	276	373	295	980	947	982
Dagligvaror	3	7 797	8 039	6 765	17 520	16 218	17 228
Finans	3	6 348	5 051	6 159	21 309	25 996	22 236
Transport-fastighet	3	50	38	30	27 833	23 861	28 198
Telekom	1	793	1 153	863	3 247	3 033	3 340
Kraft	1	6 828	6 743	6 719	10 607	10 699	10 750
Samtliga	23	31 489	31 496	30 241	108 026	106 098	108 861

DET STATLIGA AKTIEINNEHAVET

Stockholmsbörsen inledde året svagt och Affärsvärldens generalindex sjönk under första kvartalet med 3 procent. Nedgången leddes av bolag inom IT och Telekom. Till exempel sjönk Ericssons börskurs med drygt 21 procent under första kvartalet.

Det statliga aktieinnehavet utvecklades sämre än index och värdet föll med drygt 14 procent under första kvartalet. Värdet på det statliga aktieinnehavet uppgick till knappt 114 miljarder kronor den 28 mars 2002, vilket gjorde staten till den största ägaren på Stockholmsbörsen.

Den svaga utvecklingen på det statliga aktieinnehavet beror främst på Telias aktiekurs som under första kvartalet sjönk med drygt 21 procent. Handelsbankens vägda index för elva tidigare europeiska telefonmonopol sjönk med 11 procent under samma period.

Nordeas aktiekurs steg under första kvartalet med drygt 6 procent. SAS aktiekurs steg under samma period med drygt 1 procent.

FÖRÄNDRINGAR I FÖRETAGSLEDNINGAR SAMT STYRELSEORDFÖRANDE

AssiDomän AB Bo Dockered ny ordförande efter Bernt Magnusson.

AB Göta kanalbolag Björn Eriksson ny ordförande efter Kaj Janéus.

Luffartsverket Göte Bernhardsson efterträder Ulf Adelson som styrelseordförande den 1 juni 2002.

Posten AB Claes Ånstrand ny ordförande efter Göte Bernhardsson.

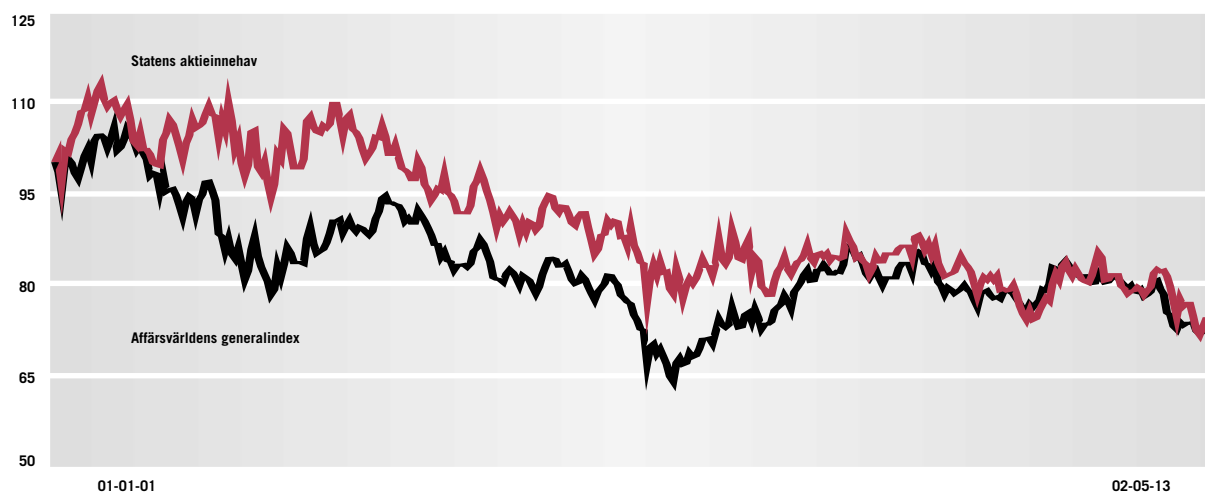
SIS Miljömärkning AB Eva Smith ny ordförande efter Sven Thiberg.

SJ AB Ulf Adelson ny ordförande efter Claes Ånstrand. Jan Forsberg tillträdde som vd den 2 april 2002 efter tf VD Sune Karlsson.

SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB Bigitta Böhlin ny ordförande efter Jan-Christer Persson.

Svenska Skogsplantor AB Urban Eriksson tillträdde som

Diagram 1 Kursutveckling på det statliga aktieinnehavet jämfört med AFGX

Källa: Carnegie

Tabell 9 Marknadsvärdet för det statliga börsinnehavet 2000–2002, Mkr

Företag	Ägarandel						
	28 mars 2002	28 mars 2002	28 dec 2001	28 sep 2001	29 juni 2001	30 mars 2001	29 dec 2000
Celtica AB	38,5 %	89	80	75	80	80	62
Nordea AB	18,2 %	31 979	30 082	28 185	33 605	34 147	38 754
OM AB ¹⁾	9,4 %	1 011	1 103	604	1 103	1 479	1 862
SAS	21,4 %	2 697	2 397	1 939	3 578	3 349	3 173
Telia AB	70,6 %	35 776	98 824	97 864	116 505	121 801	102 736
Totalt		113 729	132 586	128 666	154 871	160 856	146 588
Totalt exkl. Telia		35 776	33 662	30 802	38 366	39 055	43 852

¹⁾ Statens ägarandel är beräknad på antal utgående aktier i OM AB efter full konvertering och utnyttjande av teckningsoptioner, d v s 84 818 818 stycken aktier.

VD den 1 maj 2002 efter tf VD Martin Lindell.

Systembolaget AB Olof Johansson ny ordförande efter Gunnar Larsson.

Telia AB Anders Igel tillträder som VD och koncernchef efter Marianne Nivert den 1 juli 2002.

UTDELNING

Trots nedgången i konjunkturen har företagen med statligt ägande totalt sett kunnat upprätthålla nivån för utdelningar till staten. 21 företag lämnar utdelning för räkenskapsåret 2001 till ett sammanlagt värde om drygt 9 miljarder kronor.

Utdelningarna för 2001 väntas uppgå till 9 088 Mkr om bolagsstämorna beslutar i enlighet med föreslagna utdelningar, vilket är en minskning med 9 procent jämfört med 2000, exklusive förra årets utdelning av Vasallen.

På de företag som verkar med marknadsmässiga krav ställer staten krav på en utdelningspolicy och därmed på utdelning. På företagen med särskilda samhällsintressen är förhållandena varierande. En del har utdelningskrav på sig, som till exempel Svenska Spel, medan andra inte har detta krav på sig.

Tabell 10 Utdelning i företag med statligt ägande, Mkr

Bolag	Statens del 2001	Statens del 2000	Statens del 1999
Svenska Spel AB ¹⁾	3 806	3 561	3 563
Nordea AB (18,2 %)	1 140 ⁴⁾	1 084	949
Vattenfall AB	1 030	990	1 500
Civitas Holding AB	537	2 473 ³⁾	164
V&S Vin & Sprit AB	500	455	230
Svenska kraftnät, affärsverket	474	496	814
Telia AB (70,6 %)	424	1 060	1 470
Akademiska Hus AB	270	200	600
AB Svensk Exportkredit (64,7 %)	233	259	225
LKAB	231	231	231
SBAB	120	103	89
Förvaltningsaktiebolaget Stattum	114	300	11 400
Systembolaget AB	80	8	50
Specialfastigheter Sverige AB	54	116	60
Swedfund International AB	36	112	0
Vasallen AB	13	8	0
OM AB (9,5 %)	8	48	32
Lernia AB	6	0	0
SOS Alarm Sverige AB (50 %)	2	4	3
Luftfartsverket	4	52	0
Kasernen Fastighets AB	3	3	2
Svenska rymdaktiebolaget	2	0	9
SAS AB (21,4 %)	0	158	141
AssiDomän AB	0	200 ²⁾	230 ²⁾
Apoteket AB	0	100	100
Teracom AB	0	13	0
Sjöfartsverket	0	8	0
Svenska Skogsplantor AB	0	2	3
Svenska Lagerhusaktiebolaget	0	0	7
Totalt	9 088	12 116	21 872

22 företag har föreslagit utdelning 2001, mot 25 året före.

¹⁾ Svenska Spels resultat delas ut i sin helhet, dels en mindre del som bidrag till Riksidrottsförbundet och Ungdomsstyrelsen och resten till staten.

²⁾ Statens andel i AssiDomän ägdes till 8,9 procent genom Förvaltningsaktiebolaget Stattum. 24 respektive 22 Mkr ingår därför ej i summa utdelning.

³⁾ Inkluderar utdelningen av Vasallen AB till ett värde av 2,3 miljarder kronor.

⁴⁾ Utdelningen sker i Euro och beloppet har räknats om till 1 140 Mkr.

EKONOMISK INFORMATION

- » Verksamhetsberättelse för 2001 publiceras 29 maj 2002.
- » Kvartalsrapport för det andra kvartalet 2002 publiceras den 10 september 2002.
- » Kvartalsrapport för det tredje kvartalet 2002 publiceras den 25 november 2002.
- » Bokslutskommuniké 2002 publiceras i mars 2003.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Rapporten omfattar 50 av 53 företag med statligt ägande, exklusive avvecklingsbolag och bolag där staten har en ägarandel som understiger 20 procent (OM AB, Nordea AB, Sydkraft SAKAB och SIS Miljömärkning AB). Vidare ingår inte holdingbolaget Civitas Holding AB, men väl dess dotterbolag Vasakronan AB. Intressebolag, med en ägarandel överstigande 20 procent, har medräknats efter ägarandel vad gäller resultat.

Följande bolag har inte rapporterat in siffror och ingår således inte i rapporten; Norrland Center AB, Voksenåsen A/S.

För fastighetsbolag har hyresintäkterna betraktats som omsättning. För finansbolagen definieras omsättningen som summan av räntenetto, provisioner och andra intäkter netto.

För verksamhet med anslag ingår detta i omsättningen, det gäller till exempel Samhalls merkostnadsersättning och anslagen till Kungliga Operan och Kungliga Dramatiska Teatern AB. Svenska Spel är skattebefriat.

PUBLICERAT DEN 29 MAJ 2002

Produktion: n3prenör

Design: Naucélér

Tryck: Halls offset

Definitioner

Resultat före skatt	anges före minoritetens andel.
Nettomarginalen	visar hur stor del av omsättningen som blivit över sedan alla kostnader exklusive skatt är täckta – resultat före skatt och minoritetens andel i relation till omsättningen.
Investeringskvot	bruttoinvesteringar i relation till omsättningen.
Soliditet	eget kapital inklusive minoritetens andel i förhållande till balansomslutning.

Staten är den största företagsägaren i Sverige. I den statliga företagsfären är cirka 200 000 personer anställda. Värdena är mycket stora och i sfären ingår några av Sveriges största företag. Staten har därför ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Det övergripande målet för regeringen är att företagen skall skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias. Kvartalsrapporterna är ett instrument för att öka genomlysningen av företag med statligt ägande.

Tidigare rapporter och verksamhetsberättelser finns att läsa på:
www.naring.regeringen.se/fragor/statliga_foretag

Also available in English on:
www.naring.regeringen.se/inenglish/areas_of/state_owned/index.htm

REGERINGSKANSLIET

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

www.naring.regeringen.se